Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0252

Felhatalmazáson alapuló jogi aktussal szembeni kifogás: a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok által a megújuló energiával kapcsolatos célértékek eléréséhez biztosított hozzájárulás csökkentésére vonatkozó ütemterv

Az Európai Parlament 2026. július 8-i állásfoglalása az (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok által a megújuló energiával kapcsolatos célértékek eléréséhez biztosított hozzájárulás fokozatos csökkentésére vonatkozó ütemterv bevezetése érdekében történő módosításáról szóló, 2026. április 10-i felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletről (C(2026)02306 – 2026/2680(DEA))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre (C(2026)02306),

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkére,

– tekintettel a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[1] és különösen annak 26. cikke (2) bekezdésének ötödik albekezdésére, valamint 35. cikke (7) bekezdésére,

– tekintettel az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas

[1] HL L 328., 2018.12.21., 82. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj.

kockázatot jelentő azon alapanyagok meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről, amelyek esetében a termőterület számottevő bővülése figyelhető meg a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására, továbbá az irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok tanúsítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. március 13-i (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre[2],

– tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (3) bekezdésére,

– tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel az (EU) 2018/2001 irányelv annak biztosítása érdekében, hogy az e célkitűzésbe beszámított bioüzemanyagok valódi előnyökkel járjanak, keretet vezet be a közvetett földhasználat-változás kockázatának kezelésére, amelynek keretében az egyes alapanyagok a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúnak minősíthetők;

B. mivel az (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet megállapította a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő alapanyagok meghatározására szolgáló módszertant, és 3. cikkében kifejezetten előírja, hogy az értékelésnek a „2008 óta” tartó időszakra vonatkozó adatokon kell alapulnia, és a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására való bővülésre vonatkozóan 10%-ban határozza meg azt a küszöbértéket, amely felett egy alapanyag a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúnak minősül; mivel e módszertant és az említett alapértéket alkalmazva a Bizottság 2019. évi jelentése megállapította, hogy a szójababnak a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre való terjeszkedésben való részesedése 8%, ami a küszöbérték alatt van, ami azt jelenti, hogy a szójababot nem sorolták be a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúként;

C. mivel Indonézia és Malajzia vitarendezési eljárásokat indított a WTO-ban (DS593 és DS600), amelyekben vitatta a közvetett földhasználat-változásra vonatkozó uniós keretet, különösen a pálmaolajnak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentőként való besorolását és közvetett földhasználat-változás szempontjából vett alacsony kockázat tanúsítására irányuló eljárást; mivel a WTO-vizsgálóbizottság 2025. januári ítélete nagyrészt az Unió javára döntött, de konkrét jogsértéseket is megállapított a részéről, nevezetesen a tudományos adatok időben történő

---

[2] HL L 133., 2019.5.21., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj.

frissítésének elmulasztását, a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázat tanúsítására irányuló eljárás hiányosságait, valamint az intézkedések megfelelő bejelentésének elmulasztását; mivel a vizsgálóbizottság az Unió eljárási hiányosságait marasztalta el, nem pedig azt a döntését, hogy mely növényeket minősíti a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúnak;

D. mivel a felhatalmazáson alapuló jogi aktus a friss tudományos adatok alapján a pálmaolaj mellett a szójababot is felveszi a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatú növények listájára, ami azt jelenti, hogy a szójaalapú biodízelt 2030-ig teljes mértékben kivonnák a megújuló energiára vonatkozó uniós célkitűzések elérésébe beszámító üzemanyagok közül;

E. mivel a Parlament nem ellenzi a pálmaolaj fokozatos csökkentésére vonatkozó pályát, ugyanis a pálmaolajnak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúként való besorolása tudományosan megalapozott és nem vitatott, és nem ellenzi a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázat tanúsítására irányuló eljárás hiányosságainak korrekcióját sem, és úgy véli, hogy mindkettő megfelelő válasz a WTO vizsgálóbizottságának határozatára, és hogy ezeket minden felhatalmazáson alapuló felülvizsgált jogi aktusban fenn kell tartani;

F. mivel a szójababnak a felhatalmazáson alapuló jogi aktusban a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúként való besorolása olyan aktualizált tudományos adatokon alapul, amelyek eltérnek az (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 3. cikkében meghatározott 2008-as megfigyelési alapértéktől, a megfigyelési időszakot 2014-re helyezve át; mivel a bázisév e változását a WTO vizsgálóbizottságának határozata nem írja elő, és az inkább az adatok frissítésének időszerűségére, mintsem a bázisév kiválasztására vonatkozott; mivel a hatályos jogi keret által előírt eredeti 2008-as alapértéket alkalmazva a szójababnak a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre való terjeszkedésből való részesedése nagy valószínűséggel a 10%-os küszöbérték alatt maradna, és ezért a szójabab nem minősülne a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő alapanyagnak;

G. mivel a szója osztályozásának alapjául szolgáló aktualizált tudományos adatok nem veszik figyelembe a szójababtermesztésben alkalmazott kettős termesztési gyakorlatokat, amelyek során a szóját második növényként termesztik olyan földterületen, amelyet ugyanabban a naptári évben már elsődleges növénykultúra termesztésére is használtak; mivel ez a módszertani hiányosság a szójababtermő terület terjeszkedésének túlbecsülését eredményezi, és következésképpen növeli a szójababnak a nagy szénkészletekkel

rendelkező földterületekre való terjeszkedésben való számított részesedését;

H. mivel a közvetett földhasználat-változás szójababtermesztéshez kapcsolódó kockázata földrajzilag a dél-amerikai termesztésre összpontosul; mivel az Unión belüli szójababtermesztés nem előidézője annak az erdőirtásnak vagy földterület-átalakításnak, amelynek kezelésére a közvetett földhasználat-változásra vonatkozó keret irányul; mivel a Bizottság nem szolgáltatott bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az Unión belüli szójababtermesztés közvetett földhasználat-változást okozna; mivel ilyen bizonyítékok hiányában az Unióban termesztett szójababnak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő szójababként való besorolása nélkülözi a megfelelő tudományos alapot; mivel a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő osztályozás globális, megkülönböztetés nélküli alkalmazása a szójababra – földrajzi eredetétől függetlenül – aránytalan, és a földhasználat megváltozásából eredő olyan kibocsátások miatt ró terhet az uniós termelőkre, amelyekért nem is ők felelősek;

I. mivel a Bizottság mezőgazdaságra és élelmiszerekre vonatkozó jövőképe hangsúlyozza, hogy önellátóbb uniós fehérjerendszert kell létrehozni; mivel az Unió az általa fogyasztott szójababnak csupán mintegy 6%-át állítja elő, ami nagymértékben importfüggővé teszi az Uniót; mivel a Bizottság által bejelentett uniós fehérjeterv és annak kinyilvánított célkitűzései, valamint a nyitott stratégiai autonómiára vonatkozó célkitűzések e függőség csökkentése érdekében főként a belföldi szójababtermesztés kiterjesztését célozzák; mivel a bioüzemanyag-piac a szójababtermesztés és az uniós szójasajtoló ágazat egyik fő gazdasági hajtóereje az Unióban; mivel a szójababnak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentőként való besorolása megszünteti ezt a piaci ösztönzőt, és közvetlenül ellentétes az uniós fehérjeterv célkitűzéseivel és az Unió stratégiai autonómiára vonatkozó céljaival;

J. mivel a szója sajtolása során egyrészt szójalisztet állítanak elő, amely a takarmányozás domináns terméke és a takarmányfehérjék alapvető forrása, másrészt szójaolajat, amely a szójamagnak csak mintegy 20%-át teszi ki, és amelyet többek között bioüzemanyag-alapanyagként használnak fel; mivel a szójatermesztés és -feldolgozás fő gazdasági hajtóereje a takarmányozásra szánt szójaliszt iránti kereslet, nem pedig a szójaolaj bioüzemanyagokban való felhasználása; mivel ha a szójababtermesztés terjedését elsősorban a bioüzemanyagokban használt szójaolajnak tulajdonítjuk, azzal téves képet festünk az ágazat gazdasági realitásáról, és túlbecsüljük a szójából készült biodízel közvetett földhasználat-változásra gyakorolt hatását; mivel a szójaolajnak a bioüzemanyag-piac elvesztése miatti leértékelődése rontaná a sajtolási árrést és csökkentené a házi szójasajtolás gazdasági életképességét; mivel ez arra kényszerítené az Uniót, hogy akár 4,8 millió tonna Unión belül

előállított szójalisztet harmadik országokból származó behozatallal helyettesítsen, növelve a fehérjeimporttól való függőséget és a takarmányköltségeket, és az Unión kívülre helyezve egy értékteremtő ipari tevékenységet; mivel az ágazatot érintő becsült gazdasági következmények mintegy 36 millió EUR veszteséget jelentenek az uniós szójatermesztők, 120 millió EUR veszteséget az uniós sajtolók és akár 1,3 milliárd EUR veszteséget az uniós biodízel-ágazat számára;

K. mivel a szójabab nitrogénmegkötő növényként csökkenti a nitrogéntartalmú műtrágyáktól való függőséget, és pozitívan járul hozzá a vetésforgóhoz és a talaj egészségéhez; mivel az uniós szójababtermesztés visszaszorítása növelné az Unió importált műtrágyáktól való függőségét, ami ellentétes az Unió műtrágyaellátási láncának rezilienciájára vonatkozó célkitűzésekkel, amelyek az Ukrajna elleni orosz inváziót követő ellátási zavarok miatt egyre sürgetőbbé váltak;

L. mivel a tisztaipar-megállapodás versenyképes, dekarbonizált ipari gazdaságot szorgalmaz, amelyet a tiszta üzemanyagok és alapanyagok széles és diverzifikált köre támogat; mivel a rendelkezésre álló bioüzemanyag-alapanyagok választékának a szójabab eltávolításával történő csökkentése szűkíti a közlekedési ágazat dekarbonizációját szolgáló uniós ellátási bázist, növeli az áringadozást és az ellátás sebezhetőségét, és összeegyeztethetetlen az Unió versenyképességi célkitűzései által megkövetelt technológiasemleges és az ellátás szempontjából biztonságos megközelítéssel;

M. mivel a versenyképességi iránytű alapvető uniós prioritásként határozza meg a stratégiai függőségek csökkentését, valamint az Unió ipari és feldolgozási kapacitásának megerősítését; mivel a szójababnak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentőként való besorolása növeli, nem pedig csökkenti az Unió stratégiai függőségeit mind a fehérje-, mind a bioüzemanyag-ágazatban;

1. kifogást emel a felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel szemben;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, és értesítse arról, hogy a felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet nem léphet hatályba;

3. felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtson be felülvizsgált, felhatalmazáson alapuló jogi aktust, amely figyelembe veszi a következő ajánlásokat:

   a) a szójabab közvetett földhasználat-változás szempontjából fennálló kockázati státusza meghatározásának az (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 3. cikkében

kifejezetten előírt, „2008 óta” tartó időszakra vonatkozó adatokon kell alapulnia, és a szójabab közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentőként való besorolását e korrigált módszertan fényében felül kell vizsgálni; ha a 2008 óta tartó időszakra vonatkozó adatok alapján a szójababnak a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre való terjeszkedésből való részesedése a meglévő keretben meghatározott 10%-os küszöbérték alá csökken, a szójababot a felülvizsgált jogi aktusban nem indokolt a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatúként besorolni;

b) a módszertant aktualizálni kell annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegye a szójababtermesztés kettős művelési gyakorlatait, hogy a szójababtermő terület bővítése és a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre való terjeszkedésből való kiszámított részesedése pontosan tükrözze a földhasználat változásának valós dinamikáját;

c) az Unióban vagy a földhasználat és az erdőirtás nyomon követésére vonatkozó egyenértékű és ellenőrzött előírásokkal rendelkező harmadik országokban termesztett szójabab esetében rendelkezni kell annak a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázatot jelentő szójababként való elismeréséről, következésképpen a fokozatos csökkentési pályából való kizárásáról, azon az alapon, hogy az ilyen termesztés nem idézi elő azt a földhasználat-változást, amelyet a közvetett földhasználat-változásra vonatkozó keret kezelni kíván;

d) megerősíti, hogy nem ellenzi a pálmaolaj-alapú bioüzemanyagok fokozatos csökkentését, sem pedig a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázat tanúsítására irányuló eljárás hiányosságainak korrekcióját, amelyek megfelelő és szükséges válaszlépések a WTO vizsgálóbizottságának határozatára, és amelyeket minden felhatalmazáson alapuló felülvizsgált jogi aktusban fenn kell tartani;

4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.